

Nye saksbehandlingsrutiner i Helfo

Konferanse for privatpraktiserende logopeder, Ahus 5.5.2017

V/Helga Rudjord

Agenda

- Helsepolitiske føringer
- Folketrygdens stønadsordning – litt om rammene
- Nye saksbehandlingsrutiner i Helfo
- Veien videre

Helsepolitiske føringer

- Regjeringen vil skape «pasientens helsetjeneste»
- Meld. St. 26 (2014-15) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet
 - Regjeringen vil skape en helhetlig helse- og omsorgstjeneste i kommunen
 - Fokus på kompetanse, ledelse og ny organisering (teamorganisering)
 - Peker på habilitering og rehabilitering som et område som må styrkes
 - vil utrede nærmere hvordan en utvidelse kommunens ansvar for habilitering og rehabilitering kan gjennomføres som en del av det videre arbeidet med kommunereformen
 - Videreføre arbeid med å dokumentere effekter og utvikle og implementere hverdagsrehabilitering i kommunene
 - Varsler opptrappingsplanen som skal ha sitt hovedfokus rettet mot kommunene

Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering

- Opptrappingsplanen ble lagt fram som en del av statsbudsjettet for 2017 - Prop. 1 S (2016-2017)
 - Kommunene skal settes i stand til å gi et godt rehabiliteringstilbud til innbyggerne, styrke brukerperspektivet og bedre kvaliteten på tjenestene
 - Det er et mål at kommunene på sikt overtar flere rehabiliteringsoppgaver fra spesialisthelsetjenesten
- Inneholder flere tiltak som berører logopedier
 - Peker på at logopedtilbudet er mangelfullt utbygd i mange av landets kommuner og fylkeskommuner
 - Varsler et arbeid for tydeligere å definere roller og ansvar for logopedtjenester innen habiliterings- og rehabiliteringsfeltet, inkludert en gjennomgang av regelverket for refusjon
 - Nye saksbehandlingsrutiner i Helfo

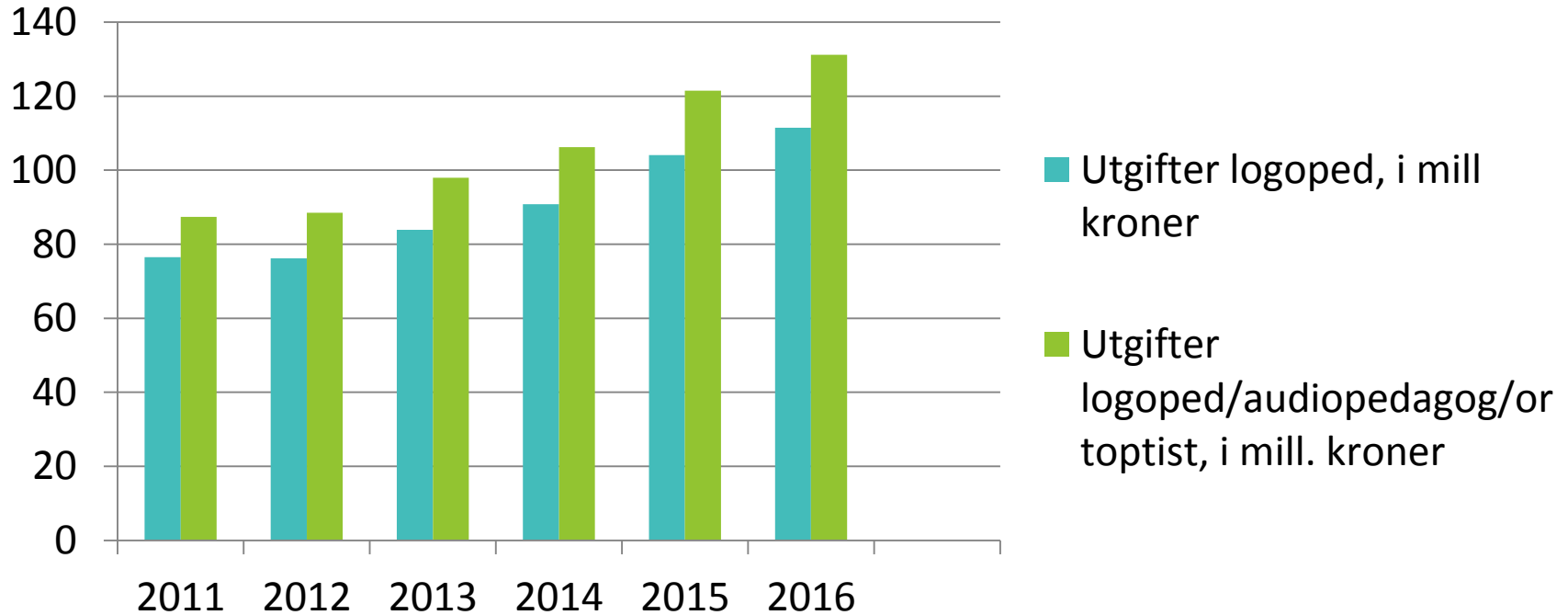
Folketrygdens stønadsordning – noen rammer

- Hjemmel: Folketrygdloven § 5-10
- Forvaltes av Helfo
- Formål: Gi hel eller delvis dekning av utgifter til logopedisk/audiopedagogisk undersøkelse og behandling som er av vesentlig betydning for brukerens sykdom og funksjonsevne
- I 2016 ble det utbetalt totalt 111 mill. kroner i stønad til logopedhjelp (131 mill. inkludert audiopedagog og ortoptist)
- Antall unike logopeder som hadde oppgjør med Helfo i 2016: 343
 - 9 leverte oppgjør elektronisk
 - 38 leverte på CD/minnepenn
 - 312 leverte manuelle oppgjør

Folketrygdloven - sekundærlovgivning

- Kommer til anvendelse når logopedhjelp ikke dekkes etter annen lovgivning
- Primærlovgivning : Opplæringsloven, barnehageloven, spesialisthelsetjenesteloven og helse- og omsorgstjenesteloven
- Folketrygdloven gir rett til dekning av utgifter
- Opplæringsloven, barnehageloven og pasientrettighetsloven hjemler rett til tjenester for enkeltbrukere

Utvikling stønadsbudsjett, kap. 2755, post 75

Krav til dokumentasjon

- Fra «mønsteravtalen for direkte oppgjør»:
 - Behandler skal sørge for at refusjonskrav er i samsvar med den til enhver tid gjeldende lov, forskrift og avtale
 - Behandler har ansvar for å dokumentere at fremsatte refusjonskrav er korrekte og fremsatt innen avtalens frister.
 - Refusjonskravet skal fremsettes på en slik måte at kontroll av oppgjøret og grunnlaget for dette ikke vanskeliggjøres. Det forutsettes at behandler holder seg oppdatert om gjeldende regler og avtaler for refusjon

Elektroniske oppgjør

- Det er en forutsetning for å kunne sende oppgjør elektronisk eller per CD/minnepenn at logopeden benytter et system for elektronisk pasientjournal (EPJ)
- KUHR er et system for kontroll og utbetaling av helserefusjoner
- KUHR er tilrettelagt for logoped- og audiopedagogoppgjør
 - 9 logopeder sendte oppgjør elektronisk i 2016
 - 38 logopeder brukte CD/minnepenn i 2016
 - 312 logopeder sendte manuelle oppgjør i 2016

Saksbehandlingsrutiner – hva er nytt?

- Det gis unntak fra krav til forhåndstilsagn fra Helfo for brukere over 18 år
- Det kreves ikke vedtak om avslag i kommunen før det kan gis stønad etter folketrygdloven

Hva er ikke endret?

- Det er ikke endringer i rettigheter eller plikter verken etter opplæringsloven, barnehageloven eller folketrygdloven
 - Kommunene må oppfylle sine forpliktelser og kan ikke fraskrive seg ansvar ved å henvisne til Helfo
- Det er ikke endring i reglene for henvisning
 - Krav til henvisning fra lege og uttalelse fra spesialist gjelder fortsatt

Rutiner for søknadsbehandling - historikk

- 1.9.2007: Ansvar for søknader om forhåndstilsagn ble flyttet fra NAV lokalt til NAV Helsetjenesteforvaltning
 - Det ble avdekket ulik praksis
- For å skape en enhetlig praksis på landsbasis og på bakgrunn av signaler fra HOD, ble det vedtatt å skjerpe inn kravet til vedtak i kommunen
- 15.4.2008: Enhetlig rutine iverksatt. Brukere måtte søke til kommunen først, og ved avslag fra kommunen kunne bruker søke Helfo om forhåndstilsagn
- 1.1.2017: Bruker/logoped trenger ikke lenger å legge ved avslag fra kommunen ved søknad/krav om oppgjør til Helfo

Hvorfor ble saksbehandlingsrutinene endret?

- Regjeringens mål er å gi brukere som trenger det raskere tilgang til logopedtjenester, samt å bidra til avbyråkratisering og mer effektiv forvaltning
 - Rask oppfølging fra logoped kan være avgjørende for enkelte pasientgrupper
 - Tjenestetilbudet er mangelfullt utbygd i mange kommuner og fylkeskommuner
 - Ulike måter å finansiere og organisere tjenestetilbudet på, har ført til uklare ansvarslinjer, underdimensjonering av tjenestetilbudet og at enkelte brukere faller mellom to stoler

Erfaringer med søknadsrutinene

- Mer ensartet praksis i Helfo, men økt belastning for brukere, kommuner og behandlere
- Bidro til å legitimere kommuners praksis med å avslå søknader på grunn av manglende tilbud
- Byråkratiske og lite brukervennlige - søkte kommunen om «avslag» for å få dekning fra Helfo
- Langt de fleste søknader om forhåndstilsagn ble innvilget

Antall søknader om forhåndstilsagn

År	Søknader	Andel innvilget
2008	5 505	90 %
2009	5 308	94 %
2010	6 030	91 %
2011	6 168	87 %
2012	6 435	90 %
2013	6 449	92 %

Hvem berøres av endringene?

- Bruker
- Henviser
- Logoped
- Kommunen
- Fylkeskommunen
- Helfo

Hvordan påvirker endringen logopedene?

- Mindre administrasjon rundt søknader
- Større ansvar for å vurdere om bruker fyller vilkårene for stønad ved oppstart av behandling
 - Foreligger det henvisning fra lege og uttalelse fra spesialist?
 - Er behandlingen ledd i behandling eller etterbehandling av sykdom
 - Er behandlingen av vesentlig betydning for brukernes sykdom og funksjonsevne?
 - Kunne bruker fått et tilbud etter opplæringsloven eller barnehageloven?
- Mer ansvar betyr også økt risiko for logopeden

Dokumentasjon av henvisning

- Barn under 18 år: Ikke endringer
 - Henvisning må sendes inn til Helfo for forhåndstilsagn
 - Ved første oppgjør for behandlingen må Helfos forhåndstilsagn legges ved
 - Gjelder ikke ved elektroniske oppgjør hvis nødvendig informasjon er registrert i Behandlerkravmeldingen
 - Ved behov for mer enn 25 behandlinger må det sendes ny søknad til Helfo og dokumentasjon fra lege og logoped må legges ved
- Brukere over 18 år:
 - Henvisning skal sendes inn sammen med første oppgjør for behandlingen
 - Ved behov for mer enn 25 behandlinger, skal dokumentasjon fra lege og logoped legges ved første oppgjør for behandlingene ut over de 25 første
 - Krav til innsending av dokumentasjon gjelder ikke ved elektroniske oppgjør hvis nødvendig informasjon er registrert i Behandlerkravmeldingen

Dokumentasjon ved oppstart av behandling

- Ved inntak av nye pasienter må logopeder alltid vurdere pasientens behandlingsbehov og om behandlingen er refusjonsberettiget. Disse vurderingene skal dokumenteres
- Det er ikke krav til at enkelthenvisninger skal avklares med kommunen i forkant, verken skriftlig eller muntlig
- Logopeden må ha kunnskap om hva kommunen/fylkeskommunen tilbyr for å kunne veilede pasienter

Saksbehandling i Helfo

- Fokus når det gjelder voksne er endret fra godkjenning av alle søknader i forkant til kontroll i forbindelse med utbetaling og risikobasert kontroll i ettertid
- Ordningen er tillitsbasert
- Særlig fokus på kontroll av oppgjør og etterfølgende kontroll i en oppstartfase for å etablere riktig praksis
- Viktig at logopedene kan dokumentere sine vurderinger

Regler for henvisning

- Kan helseforetak henvide direkte til privatpraktiserende, eller må de henvide bruker til kommunen?
- Det er ikke klare regler for dette
- Helseforetak må vurdere hvordan pasienten best kan få et helhetlig rehabiliteringstilbud i sin hjemkommune
 - Ofte har pasienten sammensatte behov og kommunen har ansvar for nødvendig rehabilitering
 - Det er en fordel om behovet for logopedhjelp synliggjøres for kommunen

Hvordan fungerer de nye rutinene?

- Kommer pasienter raskere til behandling?
- Har logopedene fått frigjort tid fra administrasjon til pasientbehandling?
- Er det utfordringer med de nye rutinene?
- Har endringene påvirket kommunenes tilbud?
- Er det behov for mer informasjon til logopeder?
- Er det behov for informasjon til kommunene?

Veien videre

- Regjeringen vil starte opp et arbeid for tydeligere å definere roller og ansvar for logopedtjenester innen rehabiliterings- og habiliteringsfeltet, jf. opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering
 - Arbeidet vil inkludere en gjennomgang av regelverket for refusjon til privatpraktiserende logopeder og audiopedagoger
- Helsedirektoratet har fått i oppdrag å bistå departementet i arbeidet
- Direktoratet avventer spesifisering av oppdrag fra HOD